

REFERAT Ældre- og Handicapudvalget 2018-2021 d. 09-10-2018

Mødedato Tirsdag d. 09. oktober 2018 kl. 09:00

Mødested Udvalgsværelset, 3.s.54, Ørbækvej 100, fløj 3

Indholdsfortegnelse

Drøftelse af temaer i Pårørendepolitikken.....	3
Drøftelse af værdighedspolitik for ældreområdet gældende for 2018-2022.....	5
Drøftelse af ny handicappolitik.....	6
Drøftelse af udmøntning af midler til det videre arbejde med lokalt tilberedt mad (aftale om budget	7
Orientering om indhold, kvalitet og økonomi i tilbud tilknyttet Tvind.....	9
Aktuelle sager.....	12

Punkt 1: Drøftelse af temaer i Pårørendepolitikken

00.01.10-P22-1-18

Resume

I denne sag drøfter udvalget temaerne i Odense Kommunes kommende Pårørendepolitik.

Udkast til temaer er blevet udarbejdet på baggrund af en række interviews med pårørende og borgere. Temaerne er sidenhen blevet kvalificeret og arbejdet videre med på 2 workshops for pårørende, borgere, interesseorganisationer, politikere og embedsmænd.

Temaerne oplistes i sagsfremstillingen, ligesom udvalgets drøftelse vil blive indledt med en nærmere præsentation af den gennemførte proces og de konkrete forslag til temaer.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget

drøfter temaerne for Pårørendepolitikken for Odense Kommune.

Sagen drøftes i Ældre- og Handicapudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget samt Sundhedsudvalget.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Byrådet har besluttet, at Odense Kommune skal have en Pårørendepolitik. Politikken skal være med til at sikre, at Odense Kommune skaber opbakning og støtte til mennesker i deres rolle som pårørende. Udviklingen af politikken er nået til den fase, hvor de konkrete temaer i politikken skal defineres endeligt. Udkast til temaer er blevet udarbejdet på baggrund af en række interviews med pårørende og borgere. Temaerne er sidenhen blevet kvalificeret og arbejdet videre med på 2 workshops for pårørende, borgere, interesseorganisationer, politikere og embedsmænd.

Temaerne oplistes nedenfor, ligesom udvalgets drøftelse vil blive indledt med en nærmere præsentation af den gennemførte proces og de konkrete forslag til temaer.

TEMA 1: Bekymring, sorg og glæde

Som pårørende til et menneske med fysiske, psykiske eller sociale udfordringer kan man have en hverdag med mange bekymringer og frustrationer. Det kan være lige fra nye praktiske udfordringer, til usikkerhed i, hvordan et sygdomsforløb udvikler sig. Som pårørende er man kastet ud i en ny virkelighed, hvor man får en ny rolle for ens nærtstående, mens man samtidig ofte bærer på en sorg.

Hvordan kan jeg få hjælp til at lette min bekymring? Hvem kan jeg dele både sorger og glæder med?

TEMA 2: Information og vejledning

De udfordringer og spørgsmål, man står med som ny pårørende, kalder ofte på information og vejledning på flere niveauer. Mange oplever, at det er en 'jungle' at navigere i kontakten til kommunen og i overgangen mellem forskellige systemer.

Hvor kan jeg henvende mig og få information? Hvordan er man pårørende? Hvem kan guide mig videre?

TEMA 3: En tryk hverdag

Hverdagen som pårørende kan være fyldt med en stærk følelse af ansvar for, at ens nærtstående har det godt. Frustration og dårlig samvittighed kan fylde meget, og det er svært at få et pusterum. En tryk hverdag kræver, at man kan have tillid til, at ens nærtstående er i trygge hænder. Samtidig kan der være brug for opbakning fra det nærmeste netværk for at få hverdagen til at fungere.

Hvordan kan vi sikre en tryk hverdag for mig og min nærtstående? Hvordan kan jeg være fri til at tage mig af mig selv og fokusere på den gode relation til min nærtstående?

TEMA 4: Den gode kommunikation

God dialog med medarbejderne i kommunen, er centralt for, at man som pårørende trives. Som pårørende har man på den ene side brug for at blive mødt med forståelse for den situation, man står i, og på den anden side brug for at blive respekteret og inkluderet som ligeværdig samarbejdspartner.

Hvordan kan vi sammen sikre den gode dialog? Hvordan kan hele vores situation være i fokus? Og hvordan sikrer vi, at min vigtige viden også bliver lyttet til?

Baggrund og proces

Byrådet har besluttet at udvikle en politik for pårørende. Beslutningen er truffet i anerkendelse af, at pårørende har stor betydning og selv er i risiko for at blive belastet af deres rolle som pårørende. Målet er, at politikken skal være medvirkende til at skabe en mere omsorgsfuld og understøttende ramme for en stor gruppe mennesker i Odense Kommune.

Det er Ældre- og Handicapudvalget, der har fået til opgave at udforme politikken, der skal gælde for hele kommunen.

Der har været gennemført en lang række interviews med pårørende, ligesom der har været afholdt to workshops med inddragelse af et større antal borgere, pårørende, interesseorganisationer, politikere og embedsmænd. I alt har ca. 150 pårørende, borgere og repræsentanter fra interesseorganisationer været involveret. En referencegruppe bestående af en gruppe af ca. 20 pårørende og repræsentanter fra interesseorganisationer vil ligeledes kvalificere og arbejde med den konkrete formulering af politikken.

Ældre- og Handicapudvalg har drøftet pårørendebegrebet. På den baggrund arbejdes der med, at en pårørende defineres som en person, der har et nært forhold til mennesker, der har særlige psykiske, fysiske og/eller social udfordringer. Temaerne for Pårørendepolitikken bliver drøftet i Ældre- og Handicapudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget samt Sundhedsudvalget. Den endelige politiske beslutning af Pårørendepolitikken ventes at ske i byrådet i marts 2019.

Som bilag er vedlagt en oversigt over den politiske proces frem mod godkendelsen af Pårørendepolitikken.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Tidsplan

Punkt 2: Drøftelse af værdighedspolitik for ældreområdet gældende for 2018-2022

00.00.00-P22-1-17

Resume

I denne sag indstiller Ældre- og Handicapforvaltningen, at udvalget drøfter det reviderede udkast til en værdighedspolitik for ældreområdet gældende for 2018-2022. Sagen følger op på udvalgets drøftelse den 4/9 af udkast til en værdighedspolitik.

Det reviderede udkast til værdighedspolitikken samt ældrerådets høringssvar er vedlagt som bilag til sagen.

Værdighedspolitikken kommer til endelig behandling i udvalget den 27/11 2018 og efterfølgende til godkendelse i byrådet den 12/12 2018.

INDSTILLING

Ældre- og handicapforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter det reviderede udkast til en værdighedspolitik gældende for 2018-2022.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Se sagsresumé.

Økonomi

Sagen har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Udkast til værdighedspolitik

Ældrerådets høringssvar

Punkt 3: Drøftelse af ny handicappolitik

00.00.00-P22-1-17

Resume

I denne sag indstiller Ældre- og Handicapforvaltningen, at udvalget drøfter det reviderede udkast til en handicappolitik (se bilag).

Sagen følger op på udvalgets drøftelse af politikken den 4/9 2018. Det reviderede udkast er rettet til i henhold til handicaprådets bemærkninger.

Handicappolitikken kommer til godkendelse i udvalget den 27/11 2018.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter det reviderede udkast til en ny handicappolitik

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Se sagsresumé.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Udkast til handicappolitik

Punkt 4: Drøftelse af udmøntning af midler til det videre arbejde med lokalt tilberedt mad (aftale om budget 2019)

85.10.09-P27-20-18

Resume

I denne sag indstiller Ældre- og Handicapforvaltningen, at udvalget drøfter en mulig udmøntning af 2 mio. kr. til det videre arbejde med lokalt tilberedt mad i 2019.

Sagen beskriver 4 scenarier for, hvordan forvaltningen foreslår, de 2 mio. kr. udmøntes. Scenarie 1-3 tager afsæt i scenarie 3 fra udvalgets drøftelse den 4/9 af den fremtidige mad- og måltidsindsats på plejecentre. De 4 scenarier er, som følger:

Scenarie 1: Gennem ansættelsen af mere køkkenpersonale vil der komme øget fokus på at benytte de rå komponenter (råvarer) fra Byens Køkken, således at maden tilberedes i køkkenerne på plejecentre og i leve-bomiljøerne. Det kan fx være på Bolbro, Ejlstrup og Villestofte plejecenter (op til 160 borgere). Den lokale madfremstilling vil være mulig fire dage pr. uge. Resten af dagene i ugen vil plejepersonalet varetage opgaverne på samme vis, som praksis er i dag.

Scenarie 2: Gennem ansættelsen af mere køkkenpersonale vil der komme øget fokus på at benytte de rå komponenter (råvarer) fra Byens Køkken, således at maden tilberedes i køkkenerne på plejecentre og i leve-bomiljøerne. Det kan fx være på Bolbro og Marienlund Plejecenter (op til 104 borgere). Den lokale madfremstilling vil være mulig alle ugens dage.

Scenarie 3: Gennem ansættelsen af mere køkkenpersonale vil der komme øget fokus på at benytte de rå komponenter (råvarer) fra Byens Køkken, således at maden tilberedes i køkkenerne på plejecentre og i leve-bomiljøerne. Det kan fx være på Bolbro og Ejlstrup plejecenter (op til 86 borgere). Den lokale madfremstilling vil være mulig fire dage pr. uge. Resten af dagene i ugen vil plejepersonalet varetage opgaverne på samme vis, som praksis er i dag.

De resterende plejecentre vil få besøg af Team Gæstekok ca. 1-2 gange månedligt.

Scenarie 4: Alle plejecentre og leve-bomiljøer vil få besøg af Team Gæstekok ca. 2-3 gange månedligt.

Såfremt udvalget godkender et af ovenstående scenarier i forbindelse med budgetudmøntningen, kan der blive ansat personale fra 1/2 2019. En konkret tidsplan for udmøntning af midlerne vil fremgå af budgetudmøntningssagen den 13/11 2018.

I sagsfremstillingen beskrives de eksisterende tilbud om tilberedning af mad samt Team Gæstekok.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter en mulig udmøntning af 2 mio. kr. til det videre arbejde med lokalt tilberedt mad i 2019.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

I sagsfremstillingen er beskrevet de eksisterende tilbud samt Team Gæstekok.

Styrkelse af eksisterende tilbud om tilberedning af mad

Gennem ansættelsen af mere køkkenpersonale vil der komme øget fokus på at benytte de rå komponenter (råvarer) fra Byens Køkken, således at maden tilberedes i køkkenerne på plejecentre og i leve-bomiljøerne.

Køkkenpersonalets opgave bliver at have overblik og sætte fokus på det gode måltid, værtskab, servering og sociale rammer. Køkkenpersonalets opgaver vil blive udført i tæt samarbejde med både borgerne og Byens Køkken.

Råvarerne til det varme måltid vil blive leveret fra Byens Køkken og vil blive færdigtilberedt lokalt. Derudover bliver det køkkenpersonalets opgave at bestille og klargøre mellemmåltider. Mellemmåltiderne kan bestilles i Byens Køkken eller laves lokalt på afdelingen med mulighed for begge dele, således specielle ønsker og behov kan tilgodeses.

Beskrivelse af Team Gæstekok

Team Gæstekok er et koncept, hvor 2 køkkenfaglige medarbejdere tager rundt på plejecentre (både traditionelle og leve-bo) og laver mad i samarbejde med OK Aktiv. Deres opgaver bliver at lave den varme mad. Plejecentrene vil få besøg af Team Gæstekok ca. 1-2 gange månedligt i scenarie 3 og ca. 2-3 gange månedligt i scenarie 4.

Borgerne vil have mulighed for at vælge menuen fra et menukort. Der tages højde for højtider, sæson og temaer. Der er også mulighed for, at beboerne kan vælge "livretter", som Team Gæstekok tilbereder.

Maden tilberedes på en eller to afdelinger alt efter plejecentrets størrelse og bringes ud til de øvrige afdelinger på plejecentret. Borgerne vil, afhængigt af plejecenter, have mulighed for at følge med i tilberedningen af maden.

Skema - Beskrivelse af forventede fordele og ulemper for borgere og medarbejdere ved Team Gæstekok

Målgruppe	Fordele	Ulemper
Borgere	For de kognitivt friske borgere vil aktiviteten i køkkenet være en lokal aktivitet og tilbagevendende oplevelse.	Det køkkenfaglige personale kender ikke borgernes individuelle ernæringsbehov. Borgerinddragelse vil være vanskeligt, da det køkkenfaglige personale ikke opbygger en relation til den enkelte borger. For en borger med demens, kan forstyrrelser, uforudsigelighed og uro skabe forvirring og utryghed.
Medarbejdere	Etableringen af Team Gæstekok vil give anledning til at arbejde mere med den gode måltidsoplevelse. Team Gæstekok vil være en inspirationskilde til arbejdet med maden.	Borgere med demens, kan blive urolige og dette vil give merarbejde. Den daglige arbejdsrytme forstyrres, og rutinen med madbestilling skal omlægges.

Økonomi

Alle scenarier vil koste ca. 2 mio. kr.

Punkt 5: Orientering om indhold, kvalitet og økonomi i tilbud tilknyttet Tvind

00.00.00-A00-398-18

Resume

I denne sag følger Børn- og Ungeforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen op på byrådets beslutning fra den 15/11 2017 om, at:

”Der skal foretages en ekstraordinær undersøgelse vedrørende indhold, økonomi og kvalitet i de ydelser, som Odense Kommune køber hos institutioner tilknyttet Tvind. Undersøgelsen forelægges de relevante fagudvalg, der i henhold til styrelsesvedtægten træffer de videre beslutninger”.

Baggrund for beslutning

Baggrunden for byrådets beslutning er, at DR – ultimo 2017 – lavede en afdækning af problematiske forhold hos institutioner tilknyttet Tvind. Dækningen i pressen satte spørgsmålstegn ved, om institutioner tilknyttet Tvind leverer indsatser med den fornødne socialpædagogiske kvalitet, og om de lever op til gældende regler mv.

Byrådsgruppe C og V stillede forslag om, at byrådet træffer afgørelse om, at Odense Kommune ophører med at anvende institutioner tilknyttet Tvind.

Undersøgelsens resultater

Forvaltningerne har på baggrund af byrådets beslutning foretaget en ekstraordinær undersøgelse, som belyser en række forhold vedrørende indhold, økonomi og kvalitet i de ydelser som Odense Kommune køber hos institutioner tilknyttet Tvind. Undersøgelsen gælder perioden 1/1 2016 til 30/6 2018.

Odense Kommune har i alt 69 gange anvendt institutioner tilknyttet Tvind i forbindelse med anbringelser i perioden 1/1 2016 til 30/6 2018. Forvaltningerne har anvendt følgende anbringelsessteder relateret til Tvind:

- Småskolen fremtidens Danmark/Søfolkene
- Opholdsstedet Bogense
- Opholdsstedet Udsigten
- Opholdsstedet Jupiter
- Opholdsstedet Bustrup
- Bo- og opholdsstedet i Juelsminde
- Opholdsstedet Sletten
- Opholdsstedet Porsgård
- Opholdsstedet Korning

Aktuelt pr. 30/6 2018:

- Børn- og Ungeforvaltningen har 1 borger på Opholdsstedet Bustrup.
- Ældre- og Handicapforvaltningen har 2 borgere på Opholdsstedet Bogense, som er anbragt af andre forvaltninger (hvv. Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen).
- Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har 6 borgere fordelt på Opholdsstedet Korning, Opholdsstedet Bogense, Opholdsstedet Bustrup samt Småskolen.

Tabel - Antal borgere fra Odense Kommune i institutioner tilknyttet Tvind

	Antal borgere i perioden 1/1 2016 -30/6 2018	Antal aktuelle borgere pr. 30/6 2018
Børn- og Ungeforvaltningen / Børne- og Ungerådgivningen	10	1
Ældre- og Handicapforvaltningen	13	2

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen	46	6
Odense Kommune i alt	69	9

Forhold vedrørende indhold og kvalitet

Forvaltningerne har undersøgt forhold vedrørende indhold og kvalitet ved at kigge på de udarbejdede handleplaner for de anbragte borgere samt ved at lave opfølgning på disse (ift. aktuelle borgere), ligesom forvaltningerne har foretaget en faglig vurdering af samarbejdet med de pågældende institutioner.

Aktuel anbringelse ved Børn- og Ungeforvaltningen

Børn- og Ungeforvaltningen har én borger anbragt på Bustrup. Forvaltningen har løbende været i kontakt med Bustrup siden anbringelsen af borgeren, og vurderer på nuværende tidspunkt om Bustrup/Jupiter er det rette anbringelsessted.

Det er forvaltningens faglige vurdering, at opholdssteder relateret til Tvind generelt arbejder professionelt med opgaven, hvilket også fremgår af tilsynet via Det Sociale Tilsyn. Børn- og Ungerådgivningen tjekker altid opholdsstedets godkendelse og sikrer, at viden og information om stederne deles mellem de konsulenter/faglige koordinatore, der står for at matche til et opholdssted. Der er dog også på Tvind-institutioner både gode og dårlige samarbejdserfaringer, ligesom der er på andre steder/institutioner.

Aktuelle anbringelser ved Ældre- og Handicapforvaltningen

De to aktuelle borgere i Ældre- og Handicapforvaltningen er begge anbragt på Opholdsstedet Bogense. Forvaltningen har deltaget i et statusmøde i foråret 2018 med den ene borger, og skal deltage i et planlagt møde i efteråret 2018 med den anden borger.

Det er forvaltningens faglige vurdering, at Opholdsstedet Bogense arbejder støttende og anerkendende med og omkring borgernes udfordringer. I tilknytning til forvaltningens vurdering bemærkes det, at Socialtilsynet i tilsynsrapport fra juni 2018 vurderer, "at tilbuddet fortsat har den fornødne kvalitet". Derudover fremgår det af tilsynsrapporten, at Opholdsstedet Bogense "i meget høj grad understøtter, at borgerne udnytter deres fulde potentiale i forhold til skolegang, uddannelse og beskæftigelse".

Aktuelle anbringelser ved Beskæftigelses- og Socialforvaltningen

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har aktuelt 6 borgere anbragt på Opholdsstedet Korning, Opholdsstedet Bogense, Opholdsstedet Bustrup samt Småskolen.

Det er forvaltningens faglige vurdering, at de pågældende institutioner arbejder professionelt med opgaven. Forvaltningens vurdering er, at samarbejdet med institutionerne generelt er positivt. Indtrykket af eksempelvis Småskolen er, at personalet har været utroligt fleksible og kompetente i forhold til de aktuelle borgere, hvor borgernes behov er blevet tilpasset løbende i processen.

Forvaltningen er ydermere i tæt dialog med både de unge, forældre og de opholdssteder/samarbejdspartnere, som forvaltningen anvender, og dermed også med samarbejdspartnere på Tvind-institutionerne. Ligesom med andre institutioner er der fokus på tydelighed i forvaltningens bestillinger af ydelser samt på opfølgning og tilsyn med opholdsstederne.

Forvaltningen gør opmærksom på, at nogle af Tvind-institutionerne løfter nogle sager, hvor det er svært at finde egnede opholdssteder, der ønsker at samarbejde i den konkrete sag. Der kan derfor, hvis samarbejdet med Tvind-institutioner ophører, opstå problemer med at finde egnede opholdssteder til nogle af de unge, der i dag er anbragt på en Tvind-institution.

Forhold vedrørende økonomi

I dette afsnit beskrives de økonomiske udgifter, der er/har været i forbindelse med forvaltningernes anbringelser på institutioner tilknyttet Tvind.

Børn- og Ungeforvaltningen

Børne- og Ungeforvaltningen har forventede udgifter til anbringelser/forebyggende indsatser i 2018 på 245 mio. kr., hvoraf 0,7 mio. kr. er udgifter til Tvind-institutioner. Dette svarer til ca. 0,3 %.

Børn- og Ungeforvaltningen har i alt brugt 6,6 mio. kr. på udgifter til institutioner tilknyttet Tvind i perioden 1/1 2016 til 30/6 2018.

Ældre- og Handicapforvaltningen

Ældre- og Handicapforvaltningen har et samlet købsbudget i 2018 for Handicap, Psykiatri og Senhjerneskedede på ca. 259 mio. kr. Forbruget på Tvind-institutioner årligt udgør ca. 0,52% af det samlede købsbudget.

Ældre- og Handicapforvaltningen har i alt brugt 3.391.729 kr. på institutioner tilknyttet Tvind i perioden 1/1 2016 til 30/6 2018.

Beskæftigelses – og Socialforvaltningen

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har forventede udgifter til anbringelser/forebyggelse i 2018 på 64.377.021 kr., hvoraf 2.901.987 kr. er udgifter til Tvind-institutioner. Dette svarer til ca. 4,51 %.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har i alt brugt 14.557.049 kr. på udgifter til institutioner tilknyttet Tvind i perioden 1/1 2016 til 30/6 2018.

Punkt 6: Aktuelle sager

00.01.00-A00-1186-17

Resume

- Drøftelse af udvalgets studietur i 2019.
- Referat af kontaktudvalgsmøde på Bregnevej den 29/8 2018.
- Referat af kontaktudvalgsmøde på Gurli-Vibeke den 30/8 2018.
- Referat af kontaktudvalgsmøde på Camillagården den 3/9 2018.
- Referat af kontaktudvalgsmøde på Fangelvej den 5/9 2018.
- Referat af kontaktudvalgsmøde på Svovlhatten den 12/9 2018.

Bilag

Referat af Kontaktudvalgsmøde på Camillagården den 3. september 2018

Referat af Kontaktudvalgsmøde på Botilbud Fangelvej den 5. september 2018

Referat af Kontaktudvalgsmøde på Bregnevej den 29. august 2018

Referat af Kontaktudvalgsmøde på Gurli-Vibeke den 30. august 2018

Referat af Kontaktudvalgsmøde på Svovlhatten den 12. september 2018